

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 września 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu sprawy z wniosku E. C. (1) Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. ustalenie wyższego niepełnosprawności na skutek odwołania E. C. (2) od orzeczenia z dnia 9 września 2015 roku w sprawie numer (...) zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że stwierdza, że ustalony stopień niepełnosprawności ma charakter trwały i orzeczenie wydaje się na stałe, oraz oddalił odwołanie w pozostałej części.

Powyższe orzeczenie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

U E. C. (2) rozpoznano: zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa z dyskopatią L4/L5 z okresowym zespołem bólowym obecnie bez objawów powikłań korzeniowych, ogniska osteosklerotyczne w trzonie kręgu S1 i w kości krzyżowej. Poza asymetrią odruchów skokowych L<P w obecnie przeprowadzonym badaniu neurologicznym nie stwierdzono innych objawów uszkodzenia układu nerwowego, w szczególności mogących w istotnym stopniu ograniczać sprawność ruchową w postaci niedowładów czy porażenia kończyn. Stan zdrowia wnioskodawczynie uzasadnia zaliczenie jej do osób o lekkim stopniu niepełnosprawności na stałe.

Z okulistycznego punktu widzenia u wnioskodawczynie stwierdza się krótkowzroczność średniego stopnia obu oczu z małym astygmatyzmem, po korekcji istniejącej wady ostrość wzroku każdego oka do dali i bliży jest pełna, widzenie obuoczne zachowane, pole widzenia bez ubytków obwodowych, ciśnienie śródoczne nie podwyższone. Istniejące parametry widzenia naruszają funkcje ustroju czyniąc odwołującą osobą o lekkim stopniu niepełnosprawności, nie spełnia warunków do orzeczenia umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

W ocenie ortopedycznej odwołująca jest osobą o lekkim stopniu niepełnosprawności. Cierpi na chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa szyjnego w miernym stopniu zaawansowania, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa lędźwiowego z dyskopatią wielopoziomową, nawracające zwichnięcia rzepek obu stawów kolanowych. Nie ma podstaw do zaliczenia odwołującej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, ale wskazana jest dla niej praca nie wymagająca dźwigania dużych ciężarów. Niepełnosprawność ma charakter trwały z uwagi na zaawansowaną chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa lędźwiowego. Stopień zaawansowania tych zmian jest średniego stopnia. Tendencja do nawrotu zwichnięcia rzepek może być skorygowana w drodze operacyjnej. Wnioskodawczynie nie wymaga stałej lub długotrwałej pomocy innych osób. Pomocy może wymagać okazjonalnie, np. w dźwiganiu w sytuacjach zaostrzenia choroby.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, opierając się na wydanych w sprawie opiniach biegłych: neurologa, okulisty i ortopedy. Opinie biegłych są spójne, logiczne i odpowiadają zakreślonej tezie dowodowej. Biegli w sposób jasny odpowiedzieli na postawione im pytania, wskazując szczegółowo wszystkie podstawy dokonanych przez siebie w opinii ustaleń. Opinie te nie zawierają braków i wyjaśniają wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Z tego też względu Sąd oddalił wniosek pełnomocnika E. C. (2) o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego ortopedy. Okoliczność, że opinie biegłych nie mają treści, odpowiadającej stronie odwołującej się nie może mieć w tym wypadku znaczenia. Odmiennie stanowisko oznaczałoby, bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego zdania, jak strona.

Przystępując do rozważań, Sąd Rejonowy przyjął, że odwołanie jest zasadne jedynie w części. Wskazał, że kryteria ustalania stopni niepełnosprawności określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z art. 1 powołana ustawa ma zastosowanie do osób niepełnosprawnych, czyli osób, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności, o których mowa

w art. 3 tej ustawy lub o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów, bądź orzeczeniem o niepełnosprawności wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

Jak dalej stanowi art. 3 ust. 1 ustala się trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki. Osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych zalicza się zgodnie z art. 4 ust. 2 powołanej ustawy do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (art. 4 ust. 3).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (t.j. Dz.U. 2015 poz. 1110) określa standardy w zakresie kwalifikowania do danego stopnia niepełnosprawności (§ 29 – 31).

Przy kwalifikowaniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności uwzględnia się naruszenie sprawności organizmu powodujące częściową lub czasową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza konieczność udzielenia pomocy w okresach wynikających ze stanu zdrowia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych (§ 30).

Standardy w zakresie kwalifikowania do lekkiego stopnia niepełnosprawności określają kryteria naruszonej sprawności organizmu powodujące: istotne obniżenie zdolności do wykonywania pracy, co oznacza naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej znacznie obniżające wydajność pracy na danym stanowisku w porównaniu do wydajności, jaką wykazują osoby o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną; ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, co oznacza trudności doświadczane przez osobę zainteresowaną w relacjach z otoczeniem i środowiskiem według przyjętych norm społecznych, jako skutek naruszonej sprawności organizmu. Możliwość kompensacji ograniczeń oznacza wyrównywanie dysfunkcji organizmu spowodowanej utratą lub chorobą narządu odpowiednio przez przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (§ 31).

Z ustaleń poczynionych przez Sąd, opartych w szczególności na wydanych w sprawie pisemnych opiniach biegłych z zakresu medycyny, jednoznacznie wynika, że nie ma podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. poprzez zaliczenie wnioskodawczynie do wyższego – umiarkowanego – stopnia niepełnosprawności.

Biegli zgodnie orzekli, że rozpoznane u wnioskodawczynie schorzenia pozwalają na zaliczenia jej do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Odwołująca się od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności nie jest osobą wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych, ani osobą niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej. Biegły ortopeda w swojej uzupełniającej opinii ustnej wskazał jedynie na możliwość okazjonalnej pomocy wnioskodawczynie. Zgodnie ze Słownikiem Języka Polskiego PWN „okazjonalny”, to nieczęsto się zdarzający. Nie jest to więc pojęcie tożsame choćby zakresowo z użytym w ustawie pojęciem „czasowej albo częściowej” pomocy. Nadto biegły w opinii wskazał, iż –

podnoszoną przez wnioskodawczynię – pomoc przy znoszeniu wózka z czwartego piętra nie można rozpatrywać w kategoriach koniecznych, niezbędnych i stałych.

Zasadne okazało się jedynie żądanie ustalenia stopnia niepełnosprawności na stałe, w miejsce okresowego, o czym Sąd orzekł w punkcie pierwszym wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła Wnioskodawczyni reprezentowana przez pełnomocnika, zaskarżając wyrok w części oddalającej odwołanie od decyzji Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) tj. w zakresie orzeczenia w pkt 2 wyroku.

Na podstawie przepisu art. 368 § 1 pkt 2 k.p.c. zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

D obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia, a mianowicie:

a) art. 233 § 1 k.p.c., polegającą na dokonaniu oceny materiału dowodowego bez wszechstronnej jego analizy w sposób przekraczający granice swobodnej oceny dowodów, a w szczególności poprzez:

- niezasadne przyjęcie, że schorzenia Wnioskodawczyni nie pozwalają na zaliczenie jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, w sytuacji gdy w tym względzie Sąd Instancji oparł swoją wiedzę specjalistyczną m.in. na opinii biegłego ortopedy, który odmowę kwalifikacji schorzeń Wnioskodawczyni do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności uzasadnił brakiem spełnienia przez nią przesłanek kwalifikacji do znacznego stopnia niepełnosprawności (z art. 4 ust. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) tj. faktem, iż Wnioskodawczyni nie wymaga stałej i długotrwałej pomocy innych osób w zaspokajaniu potrzeb życia codziennego, zaś wymaga tej pomocy jedynie okazjonalnie w okresie zaostżenia, pominięcie w toku ustaleń faktycznych w sprawie kontekstu w jakim biegły ortopeda użył

sformułowania „okazjonalnie”, a także że używał go zamiennie ze sformułowaniem „okresowo”.

b) art. 227 w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez:

- oddalenie wniosku pełnomocnika Wnioskodawczyni o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego ortopedy, na okoliczność kwalifikacji schorzeń Wnioskodawczyni do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, mimo że biegły ortopeda odmowę kwalifikacji schorzeń Wnioskodawczyni do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności

uzasadnił brakiem spełnienia przez nią przesłanek kwalifikacji do znacznego stopnia niepełnosprawności (z art. 4 ust. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) tj. faktem, iż Wnioskodawczyni nie wymaga stałej i długotrwałej pomocy innych osób w zaspokajaniu potrzeb żyda codziennego, co świadczyło o nieznanomości biegłego zarówno treści w/w ustawy, jak i rozporządzenia

Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, określającego standardy medyczne w zakresie kwalifikowania do danego stopnia niepełnosprawności.

- zaniechanie przeprowadzenia dowodu z opinii uzupełniającej biegłej z zakresu okulistyki, mimo że zważywszy na treść opinii biegłej wskazać należy, iż biegła poza postawieniem tezy o lekkim stopniu niepełnosprawności Wnioskodawczyni z powodu wady wzroku w żaden sposób twierdzenia swojego nie uzasadniła, natomiast pełnomocnik Wnioskodawczyni z zakreślonym przez Sąd terminie zgłosił na piśmie umotywowane zastrzeżenia do opinii, wnosząc o jej uzupełnienie, który to jednak wniosek nie został przez

Sąd rozpoznany w toku postępowania.

2) obrazę przepisów prawa materialnego, będącą konsekwencją wskazanych wyżej naruszeń przepisów postępowania, a to:

a) art. 4 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, poprzez ich błędne zastosowanie, polegające na przyjęciu, że Wnioskodawczyni posiada schorzenia kręgosłupa kwalifikujące ją do lekkiego stopnia niepełnosprawności, mimo iż odmowa kwalifikacji schorzeń Wnioskodawczyni do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności uzasadniona została brakiem spełnienia przez nią przesłanek kwalifikacji do znacznego stopnia niepełnosprawności;

b) art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w związku z § 30 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że

stwierdzona przez biegłego ortopedę konieczność korzystania przez Wnioskodawczynię z „okazjonalnej” pomocy w życiu codziennym nie jest pojęciem tożsamym z zakresowe użytych w ustawie pojęciem „czasowej” albo „częściowej” pomocy, w sytuacji gdy zgodnie z treścią § 30 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności za pomoc „częściową” lub „czasową” w pełnieniu ról społecznych uznaje się pomoc w „okresach” wynikających ze stanu zdrowia, zaś zgodnie z powołaną przez Sąd I instancji definicją zawartą w Słowniku Języka Polskiego PWN „okazjonalny” to „nieczęsto się zdarzający”, a zatem inaczej rzecz ujmując zdarzający się „od czasu do czasu”, czyli czasowy.

Wniosła:

D) na podstawie art. 380 k.p.c. o rozpoznanie przez Sąd II instancji niezaskarżalnego postanowienia Sądu I instancji w przedmiocie oddalenia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego ortopedy, a następnie na podstawie art. 382 kp.c. o dopuszczenie dowodu z:

- opinii innego biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii ewentualnie neurochirurgii, celem ustalenia prawidłowej kwalifikacji stopnia niepełnosprawności Wnioskodawczyni, mając na uwadze standardy medyczne w zakresie kwalifikowania do danego stopnia niepełnosprawności, określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, zwłaszcza poprzez wypowiedzenie się czy W. wymaga pomocy w okresach wynikających ze stanu zdrowia w pełnieniu ról społecznych, mając głównie na uwadze pełnioną rolę matki 1-rocznego dziecka i związane z tym obowiązki rodzicielskie, jak chociażby konieczność podnoszenia dziecka, jego przenoszenia, przenoszenia i znoszenia ze schodów wózka dziecięcego.

- opinii uzupełniającej biegłego okulisty na okoliczność uzasadnienia przez biegłą tezy o

lekkim stopniu niepełnosprawności Wnioskodawczyni z powodu choroby narządu wzroku, w szczególności poprzez wskazanie biegłej, jakimi standardami orzecznictwami kierowała się wydając opinię i jakimi posługiwała się przy jej wydaniu definicjami stopnia niepełnosprawności, a także wskazanie dlaczego, z medycznego punktu widzenia, schorzenia narządu wzroku Wnioskodawczyni nie spełniają warunków orzeczenia wyższego niż lekki stopień niepełnosprawności?

3) zmianę wyroku Sądu I instancji na podstawie art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. w zaskarżonej części polegającą na zmianie zaskarżonego orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. z dnia 09 września 2015r. w sprawie (...) także poprzez zaliczenie E. C. (2) do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

4) zasądzenie od Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. na rzecz Wnioskodawczyni kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych za obie instancje;

ewentualnie o:

uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji wraz z rozstrzygnięciem o kosztach za obie instancje.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W toku postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy ustalił dodatkowo:

U wnioskodawczyni rozpoznano wielopoziomowe zmiany dyskopatyczne kręgosłupa w odcinku szyjnym bez upośledzenia funkcji z zespołem bólowym, dyskopatię i przepuklinę jądra miażdżystego L4 – L5 z zespołem bólowym i niewielkim upośledzeniem funkcji, zespół bolesnego barku prawego, nawykowe zwichnięcie rzepek, otyłość – zespół przeciążeniowy. Wnioskodawczyni kwalifikuje się do lekkiego stopnia niepełnosprawności i niepełnosprawność ma charakter trwały. Stopień upośledzenia funkcji narządu ruchu nie powoduje u wnioskodawczyni niepełnosprawności stopnia umiarkowanego. U wnioskodawczyni w trakcie badania ortopedycznego stwierdzono niewielki stopień upośledzenia funkcji narządu ruchu. O stopniu niepełnosprawności decyduje upośledzenie funkcji narządu ruchu, a nie wyniki badań dodatkowych. Wnioskodawczyni nie wymaga odpowiedniego zatrudnienia, przeciwnie jest jedynie praca na wysokości oraz praca wymagająca dźwigania dużych ciężarów, nie wymaga szkolenia, zatrudnienia w zakładzie aktywizacji zawodowej, nie wymaga uczestniczenia w warsztatach terapii zajęciowej, nie wymaga zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, nie wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, zamieszkiwania w oddzielnym pokoju. Nie wymaga czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych, jak również związanych z obowiązkami rodzicielskimi.

/pisemna opinia biegłego ortopedy M. S. – k. 175 – 178, opinia uzupełniająca – 214 – 215, k. 231/

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i obowiązujących przepisach prawa.

Wbrew twierdzeniom apelacji, Sąd drugiej instancji nie dopatrywał się w postępowaniu pierwszoinstancyjnym naruszenia przepisów prawa materialnego czy przepisów postępowania, skutkujących koniecznością zmiany czy uchylenia zaskarżonego wyroku.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Z kolei art. 278 § 1 k.p.c. stanowi, iż dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje więc wówczas, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości, wykraczająca poza zakres wiadomości przeciętnej osoby posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która posiada wskazane wiadomości potrzebne do wydania opinii i daje rękojmię należytego wykonania czynności biegłego.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 k.p.c., sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 L.). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza bowiem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają

inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Zdaniem Sądu II instancji niewątpliwie jest, że ocena stopnia niepełnosprawności wnioskodawczynie to jest ocena jej stanu zdrowia oraz niezdolności do pracy bądź ograniczonej zdolności do pracy (wyłącznie w warunkach pracy chronionej) nadto ewentualnej konieczności zapewnienia jej w celu pełnienia ról społecznych, częściowej albo czasowej pomocy innym osobom, wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłego, nie zaś tylko w subiektywnym odczuciu zainteresowanej rozstrzygnięciem strony.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia opinie biegłego lekarza: neurologa, ortopedy i okulisty. Wskazani biegli w oparciu o dokumentację medyczną zgromadzoną w sprawie oraz przedmiotowe badanie wnioskodawczynie zgodnie stwierdzili, iż ze względu na stan zdrowia – posiadane schorzenia - powódkę cechuje lekki stopień niepełnosprawności. Biegli wskazali, iż wnioskodawczynie jest osobą o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną - a zatem spełniająca standardy kwalifikujące ją do lekkiego stopnia niepełnosprawności zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015 r.poz. 1110). Wobec powyższego, wbrew zarzutom apelacji, wnioskodawczynie nie spełnia przesłanek kwalifikujących ją do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innym osobom w celu pełnienia ról społecznych. Biegli uznali, iż dolegliwości na które cierpi wnioskodawczynie niewątpliwie utrudniają codzienne funkcjonowanie, ale nie powodują niezdolności do pracy albo zdolności do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej.

Uznać zatem należy, że w rozpoznawanej sprawie biegli w sposób logiczny i przekonujący uzasadnili swoje stanowisko wyraźnie stwierdzając, iż u wnioskodawczynie występuje lekki stopień niepełnosprawności. Zauważyć należy, iż biegli bezpośrednio odnieśli się do rozpoznanych u wnioskodawczynie schorzeń i szczegółowo, spójnie oraz logicznie przedstawili wnioski końcowe. Powyższe świadczy o tym, że wnioskodawczynie jedynie w sposób subiektywny - odmiennie niż biegli specjaliści ocenia swój stan zdrowia, a to w ocenie Sądu Okręgowego nie daje jednak podstaw do ustalenia umiarkowanego stopnia jej niepełnosprawności. Również zarzuty podniesione w apelacji złożonej przez pełnomocnika wnioskodawczynie nie zawierają uzasadnionych podstaw do wzruszenia rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego.

Wprawdzie zgodzić się należało ze skarżącym, że w opinii biegłego ortopedy J. F. były pewne nieścisłości, czego konsekwencją było dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ortopedy przed sądem apelacyjnym, zgodnie z wnioskiem zawartym w apelacji. Ustalono na podstawie tej opinii, że u wnioskodawczynie rozpoznano wielopoziomowe zmiany dyskopatyczne kręgosłupa w odcinku szyjnym bez upośledzenia funkcji z zespołem bólowym, dyskopatię i przepuklinę jądra (...) – L5 z zespołem bólowym i niewielkim upośledzeniem funkcji, zespół bolesnego barku prawego, nawykowe zwichnięcie rzepek, otyłość – zespół przeciążeniowy. Wnioskodawczynie kwalifikuje się do lekkiego stopnia niepełnosprawności i niepełnosprawność ma charakter trwały. Stopień upośledzenia funkcji narządu ruchu nie powoduje u wnioskodawczynie niepełnosprawności stopnia umiarkowanego. U wnioskodawczynie w trakcie badania ortopedycznego stwierdzono niewielki stopień upośledzenia funkcji narządu ruchu. O stopniu niepełnosprawności decyduje upośledzenie funkcji narządu ruchu, a nie wyniki badań dodatkowych. Wnioskodawczynie nie wymaga odpowiedniego zatrudnienia, przeciwnie jest jedynie praca na wysokości oraz praca wymagająca dźwigania dużych ciężarów, nie wymaga szkolenia, zatrudnienia w zakładzie aktywizacji zawodowej, nie wymaga uczestniczenia w warsztatach terapii zajęciowej, nie wymaga zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, nie wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, nie wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Nie wymaga czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych, również związanych z obowiązkami rodzicielskimi.

W ocenie Sądu opinia biegłego ortopedy M. S. jest pełna, logiczna i opowiada zakreślonej tezie dowodowej. Biegły bezpośrednio odniósł się do rozpoznanych u wnioskodawczynie schorzeń i w sposób jasny uzasadnił dlaczego wnioskodawczynie może być zaliczona jedynie do lekkiego stopnia niepełnosprawności (kryterium stopnia upośledzenia narządu ruchu, brak wymogu czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych). W związku z tym brak jest podstaw do podważenia opinii wskazanego biegłego. Ostatecznie opinia ta potwierdziła także końcowe wnioski opinii biegłego ortopedy F..

Sąd nie uwzględnił kolejnego wniosku pełnomocnika wnioskodawczynie o uzupełnienie opinii poprzez wezwanie biegłego na termin rozprawy, bowiem oprócz opinii podstawowej zostały sporządzone dwie opinie uzupełniające, które w ocenie Sądu w sposób dostateczny wyjaśniły wszystkie zastrzeżenia wnioskodawczynie. Biegły odniósł się do kryteriów zaliczenia do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, wymogu pomocy osób trzecich, prawidłowo wskazał, że brak jest podstaw do prognozowania, czy w przyszłości będzie wymagała takiej pomocy, skoro aktualnie jej nie potrzebuje. Należy w tym miejscu przypomnieć, że w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, dotyczącej prawa do ustalenia stopnia niepełnosprawności, nie chodzi o skutki jakie mogą powstać u ubezpieczonej w przyszłości z uwagi na istniejące schorzenia, ale o stan jej zdrowia z chwili wydania decyzji przez organ. Sąd w niniejszym postępowaniu nie ocenia ryzyka wystąpienia określonych zaburzeń organizmu ubezpieczonej w przyszłości. Z opinii wydanych w sprawie przez biegłych wynika bezsprzecznie, że wszystkie zdiagnozowane u ubezpieczonej schorzenia w obecnym stadium zaawansowania nie stanowią podstawy do ustalenia wyższego stopnia niepełnosprawności. W przypadku nasilenia się zaburzeń organizmu ubezpieczonej ma ona prawo złożenia ponownego wniosku o ustalenie wyższego stopnia niepełnosprawności.

Wbrew zarzutom apelacji dowód z opinii biegłego okulisty został uzupełniony/ opinia uzupełniająca znajduje się na karcie 119, odpis opinii został doręczony pełnomocnikowi wnioskodawczynie /upoważnionemu pracownikowi – potwierdzenie odbioru -k. 167/. Po doręczeniu odpisu opinii uzupełniającej wnioskodawczynie nie zgłaszała kolejnych zastrzeżeń do opinii, nie zgłosiła także zastrzeżeń co do przeprowadzenia tego dowodu w trybie art. 162 kpc.

Zgodnie z art. 162 k.p.c. strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy./tak SA w Gdańsku, w wyroku z dnia z dnia 13 grudnia 2016 r. III AUa 1232/16/

Brak było zatem podstaw do uwzględnienia wniosku apelacji w zakresie uzupełnienia dowodu z opinii biegłego okulisty. Wniosek ten podlegał więc oddaleniu.

Podkreślić należy, iż żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 1999-10-20 II UKN 158/99 OSNAPiUS 2001/2/51). Samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłych nie uzasadnia bowiem potrzeby dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innych biegłych (wyr. SN z 6.10.2009 r., II UK 47/09, L.). Natomiast dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 L.). Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 roku, II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 k.p.c.).

W ocenie Sądu Okręgowego, brak jakichkolwiek podstaw do kwestionowania wniosków Sądu Rejonowego opartych na opiniach powołanych biegłych i stwierdzenia, iż nie odzwierciedlały one stanu zdrowia wnioskodawczynie oraz

jej zdolności do podjęcia pracy i samodzielnej egzystencji. Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie. Rozważył cały zebrany w sprawie materiał dowodowy i na jego podstawie trafnie wywiódł, iż wnioskodawczyni jest osobą niepełnosprawną w stopniu lekkim, nie zaś umiarkowanym. Natomiast twierdzenia skarżącej, poparte tylko i wyłącznie jej subiektywnym stanowiskiem, iż okoliczności dotyczące stanu zdrowia wnioskodawczyni wyglądały inaczej, jako bezzasadna polemika z opiniami biegłych nie mogły przynieść spodziewanego przez skarżącą skutku procesowego.

Reasumując, żaden z zarzutów apelacyjnych dotyczących zarówno naruszenia prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c., art. 227 kpc, art. 278 §1 kpc poprzez uchybienia w zakresie przeprowadzonego postępowania dowodowego i oceny dowodów, jak i naruszenia prawa materialnego - art. 4 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz § 30 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, przez brak ustalenia umiarkowanego stopnia niepełnosprawności wnioskodawczyni, nie jest uzasadniony.

Zgodnie bowiem z art. 4 ust. 2 ustawy do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Zgodnie z § 30 cytowanego rozporządzenia standardy w zakresie kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające naruszenie sprawności organizmu powodujące:

1) czasową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza konieczność udzielenia pomocy, o której mowa w § 29 ust. 1 pkt 3 (konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych - co oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych), w okresach wynikających ze stanu zdrowia;

2) częściową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o których mowa w § 29 ust. 1 pkt 3.

Z poczynionych prawidłowo ustaleń przez Sąd Rejonowy wynika, że ubezpieczona nie spełnia żadnej z tych przesłanek.

Wyrok Sądu Rejonowego w pełni zatem odpowiada prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako bezzasadną.

Przewodniczący: Sędziowie: